

Sundhedsministeren

Dato: 23-09-2022
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPTLAN
Sagsnr.: 1806654
Dok. nr.: 2403955

Orientering om høring vedr. udkast til Nationale anbefalinger for donation efter cirkulatorisk død (DCD)

Til Folketingets Sundhedsudvalg og Folketingets Udvalg vedr. Det Ethiske Råd

. / . Den 30. april 2019 indgik V, LA, K, S, DF, EL, ALT, R og SF vedhæftede aftale om yderligere styrkelse af transplantationsområdet i Danmark ved at give mulighed for transplantation af organer fra afdøde, hvor døden er konstateret på baggrund af uopretteligt ophør af åndedræt og hjertevirksomhed (donation efter cirkulatorisk død (DCD)).

Sundhedsstyrelsen har nu oplyst, at deres udkast til 'Nationale anbefalinger for donation efter cirkulatorisk død (DCD)' er klar til at blive sendt i offentlig høring den 26. september 2022 med høringsfrist i november 2022. Udarbejdelsen har desværre været forsinket pga. håndteringen af covid-19 pandemien.

Det har tidligere været drøftet i Etisk Kreds, at Folketinget kunne afholde en åben høring om DCD. Såvel Sundhedsstyrelsen som jeg deltager fortsat gerne i en evt. åben høring.

Sundhedsstyrelsen har oplyst, at de planlægger udgivelse af de endelige anbefalinger primo 2023 med implementering på udvalgte sygehuse herefter.

Baggrund

Reglerne om transplantation efter død følger af sundhedslovens § 53 og sundhedslovens § 176, hvor døden kan konstateres på to måder:

- ved uopretteligt ophør af åndedræt og hjertevirksomhed, eller
- ved uopretteligt ophør af al hjernefunktion.

Disse to dødkriterier omtales ofte som hhv. hjertedødkriteriet og hjernedødkriteriet. Hjertedød er dog en misvisende betegnelse, da døden forårsages af ophør af blodcirkulationen og ikke af, at hjertet dør, hvorfor der internationalt anvendes betegnelsen svarende til dansk *cirkulatorisk død*.

Før hjernedødkriteriet blev indført i 1990, blev der udtaget nyrer til transplantation fra patienter, som blev erklæret døde udelukkende efter cirkulatorisk død. Siden indførelsen af hjernedødkriteriet, har det været praksis i Danmark, at der kun udtages indre organer fra hjernedøde, da cirkulation og dermed ilttilførslen til donororganer kunne opretholdes hos den afdøde gennem behandling med respirator og kredsløbsunderstøttende medicin frem til udtagelse af organer. Donation af hornhinder efter 'hjertedød' er dog fortsat i Danmark siden 1990, da hornhinder ikke på samme måde er afhængig af ilttilførslen.

Den faglige udvikling på området betyder, at der i dag er bedre muligheder for at anvende større organer fra donorer, som ikke kan konstateres hjernedøde, men hvor døden konstateres efter det traditionelle dødkriterium med uopretteligt ophør af åndedræt og hjertevirksomhed, det såkaldte 'hjertedødkriterie' – korrekt betegnet 'cirkulatorisk død'.

Udkast til Nationale anbefalinger for donation efter cirkulatorisk død (DCD)

. / . Udkast til den vedlagte rapport beskriver Sundhedsstyrelsens faglige anbefalinger for, hvordan brugen af DCD kan udvides i Danmark til også at omfatte andre organer end hornhinder.

Ved at udvide brugen af DCD i Danmark forventer Sundhedsstyrelsen, at flere potentielle donorer kan give organer, og at antallet af organer tilgængelig til transplantation dermed kan øges.

Sundhedsstyrelsen vil i samarbejde med regionerne, Dansk Center for Organdonation og de faglige miljøer senest 2 år efter implementering af udvidet brug af DCD udarbejde en foreløbig evaluering.

Samtykke til organdonation

De personer, der efter deres død kan give organer til DCD, vil være patienter med svære dødelige skader i hjernen, hvor det lægefagligt vurderes, at videre behandling er udsigtsløs og det er besluttet at afslutte livsforlængende behandling, som det også er praksis ved donation fra hjernedøde. Potentielle DCD-donorer er således ikke en helt ny patientgruppe.

Samtykket til organdonation efter gældende lov forudsætter ikke, at den enkelte tager stilling til bestemte kriterier for død, som følger lovgivning, eller at den enkelte tager stilling til bestemte procedurer i forbindelse med udtagning af organer. Samtykket er udelukkende et samtykke til selve udtagningen af organer med henblik på donation efter sin død.

Ifølge Sundhedsstyrelsen er der ved udvidet anvendelse af DCD ikke tale om, at der indføres nye dødkriterier eller nye grundlæggende principper for donation. Det vil derfor ikke være nødvendigt, at eksisterende registrerede donorer vil skulle give nyt samtykke i forbindelse med udvidelse af brugen af DCD i Danmark.

Oplysningsindsats

Det er vigtigt, at en udvidet brug af DCD i Danmark indføres på en måde, hvor den generelt positive indstilling til organdonation bevares. En forudsætning herfor er en stærk tillid til, at organdonation foregår ordentligt og etisk forsvarligt.

Generelt er det derfor vigtigt, at borgere har mulighed for at tage stilling til organdonation på et oplyst grundlag, hvor der sikres en optimal balance i information og budskaber ved potentialet i organdonation samt spørgsmål om død og donationsforløb. For den store del af befolkningen, som allerede aktivt har taget stilling til donation, er det vigtigt at sikre information om udvidet brug af DCD, samtidig med at det understreges at samtykke altid kan ændres eller tilbagekaldes.

Sundhedsministeriet vil sammen med Sundhedsstyrelsen lave et oplæg til mulig informationsindsats forud for implementering af udvidet brug af DCD i Danmark, som vil blive fremsendt ordførerne.

Sundhedsstyrelsen har endvidere oplyst, at de i forbindelse med publicering af de endelige anbefalinger planlægger at afholde et borgermøde med fokus på information og oplysning om DCD.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke